

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement

PB 8011 Dep  
0030 OSLO

Vår saksbehandler  
Marianne Blair Berg  
Telefon: +47 67984690  
Epost: marianne.blair.berg@ahus.no

Deres ref  
200700399-/SAM

Vår ref.  
07/01387-4

16.7.2007

### **Forslag til utvidelse av pasientombudsordningen, høringsuttalelse.**

Akershus universitetssykehus HF viser til brev av 23. april 2007 fra Helse- og omsorgsdepartementet med invitasjon til å avgi høringsuttalelse til "*Forslag til utvidelse av pasientombudsordningen til å gjelde kommunale helse- og sosialtjenester*" (nyordningen).

Akershus universitetssykehus imøteser en mer helhetlig ordning for å ivareta interessene til pasienter og/eller sosialklienter (brukerne) ved behov for tjenester fra helse- og sosialsektoren uavhengig av brukernes bostedsfylke. Den foreslåtte nyordningen synes etter vår vurdering vel fundert.

Akershus universitetssykehus finner at følgende forhold / momenter tilsier at pasientombudsordningen utvides til også å omfatte den individrettede delen av kommunehelsetjenesten og sosialtjenesten med unntak for økonomiske ytelser:

- En lovfestet ordning med felles ombud for helse- og sosialtjenester uavhengig av tjenestenivå må etter hva vi forstår være både praktisk og tidsbesparende for brukerne. Nyordningen vil være egnet til å gi økt rettssikkerhet for relativt store grupper av brukere ved at svake grupper kan få helhetlig informasjon og veiledning for å få oppfylt sine rettigheter samt bistand til å løse konflikter. Vi tenker da blant annet på at begrensede språkferdigheter som er et tilbakevendende problem for en ganske stor del av brukerne. Dette kan være både medisinsk og/eller kulturelt betinget. Informasjon i ulike media vil vanskelig nå frem til disse, og hvis de ikke evner å nyttiggjøre seg informasjonen har de ikke mulighet til selv å ivareta egen tarv. En instans å forholde seg til mht rettigheter etter sosial- og helselovgivningen må man kunne gå ut fra at vil være enklere å forholde seg til enn flere.
- Et annet argument for nyordningen er at noen pasienter vil ha behov for sosialtjenester og / eller helsetjenester etter utskrivning fra sykehuset, men uten at dette har en slik varighet at hjelpeapparatet skal igangsettes for å fremarbeide en individuell plan for samarbeid på tvers av tjenestetyper og -nivåer. Nyordningen vil kunne fange opp en del pasienter som også er i behov av både kommunale helse- eller sosialtjenester selv om de ikke er i målgruppen for individuell plan. Og ombudet vil kunne være en pådriver i denne prosessen.

- En utvidelse av pasientombudene i fylkenes mandat vil også kunne bevirke at kommunenes praksis mht å tildele helse- og sosialtjenester i større grad blir lik, og at brukerne ikke blir utsatt for tilfeldig forskjellsbehandling dvs deres rettssikkerhet blir i større grad ivaretatt enn hva dagens ordning gir rom for.
- Etter at opptaksområdene for sykehus med sentralhelsetjenestefunksjon i stadig mindre grad følger fylkesgrensene vil det lettere bli synliggjort at faren for at pasienter bosatt i forskjellige fylker, men behandlet ved samme sykehus, i praksis ikke blir likebehandlet mht tildeling av samfunnets goder f. eks sosiale goder. Det kan være en aktuell problemstilling for pasienter ved Ahus. De som er bosatt i Oslo, nyter godt av bistand fra ombudet også når det gjelder sosialtjenester, mens pasienter bosatt i Akershus ikke har det samme tilbudet fra pasientombudet i sitt fylke. Dette representerer en uforståelig forskjellsbehandling for våre pasienter / brukere og taler for å utvide mandatet til pasientombudene til også å omfatte kommunehelse- og sosialtjenester slik det er beskrevet i høringsnotatet.
- Kostnadene ved å utvide ordningen kan synes underdimensjonert på sikt da klager på sosialtjenester synes å overskygge de som gjelder helsetjenesten. Tildeling av friske midler må være en forutsetning for at pasientombudenes virkefelt skal utvides som beskrevet.
- Tjenestenes kvalitet vil kunne påvirkes i forbedrende retning ved at klager og tilbakemeldinger fra ombudene på vegne av brukerne også vil gjelde kommunehelsetjenesten og sosialtjenesten jf internkontrollforskriften for sosial- og helsetjenesten § 4 annet ledd pkt e om bruk av klager fra brukerne i forbedringsarbeidet.

Fra brukernes ståsted er det viktig at det også kan legges opp til samarbeid med NAV mht ivaretagelse av økonomiske spørsmål. Vi innser at omorganiseringen av NAV antagelig må komme lenger før dette kan bli aktuelt.

Akershus universitetssykehus vil samtidig benytte anledningen til å understreke betydningen av entydige opplegg for registrering og statistikk hos pasientombudene, slik at samledata gir grunnlag for direkte sammenlikning mellom kommuner, fylker, og helseforetak.

Akershus universitetssykehus finner at den foreslåtte lovendringen er i tråd med arbeidet mot å gi pasienter og sosialklienter et både enhetlig og helhetlig tilbud fra det offentlige uansett tjenestenivå og bostedsfylke.

Med vennlig hilsen

*Erik Kreyberg Normann*

Erik Kreyberg Normann  
Administrerende direktør

*Marianne Blair Berg*  
Marianne Blair Berg  
Kst.leder, Juridisk enhet

Kopi: Helse Spr-Øst RHF

Postadresse  
Akershus universitetssykehus HF  
1478 Lørenskog

Sykehusledelsens besøksadresse  
Sykehusveien 27  
Nordbyhagen

E-postadresse  
postmottak@ahus.no  
Webadresse  
www.ahus.no

Telefon: 67 92 88 00  
Fax: 67 90 21 40  
Org.nr. 983 971 636  
Bank: 1644.06.05277